

Doba bronzová

Bronze Age

Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)

Ul. Novobranská, parc. č. 234/1, 234/2.

Mladší doba bronzová, pozdní doba bronzová. Sídliště. Skupina/sít sond. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49.1929394N, 16.6127811E

Záchranný archeologický výzkum byl realizován v souvislosti s „Dostavbou proluky na Novobranské ulici v Brně, parc. č. 234/1, 234/2 a 230/2“. Jeho provedení zajistila společnost Archaia Brno z. ú. (akce č. A80/2022), terénní část výzkumu se uskutečnila v září až prosinci 2022. Šlo o první etapu výzkumu (předstihovou), další by měly následovat v blízké budoucnosti v průběhu vlastních stavebních prací.

Zaregistrovány byly doklady osídlení lokality v období mladší a pozdní doby bronzové. Konkrétně bylo dokumentováno sedm sloupových a kúlových jamek, zřejmě zásobní jáma na obilí a dvě jámy neurčené funkce. Někdejší půdní horizont (ornice) byl z většinové části transformován do „kulturní“ vrstvy, která obsahovala zlomky keramiky, kostí, uhlíků a vypálené hlíny či mazanice (Zůbek 2023).

Výzkumem došlo k rozšíření pramenné báze, která přispívá k poznání rozsahu a charakteru osídlení v prostoru kolem Josefské ulice v Brně. Areál byl využíván ve starší, mladší a pozdní době bronzové (únětická kultura, kultura středodunajských popelnicových polí). Byl součástí sídelní struktury jižního okrsku mikroregionu povodí Ponávky (Blaha 2015).

Literatura

Blaha, O. 2015: *Osídlení kultury středodunajských popelnicových polí na jihovýchodním svahu sprašové terasy v prostoru dnešní ulice Josefská (k. ú. Brno-město)* [online]. Rkp. diplomové práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie. Uloženo: Ústřední knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/znpxz/>.

Zůbek, A. 2023: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Dostavba proluky na Novobranské ulici v Brně, parc. č. 234/1, 234/2 a 230/2“, 1. etapa.* Rkp. nálezové zprávy, č. akce A80/2022. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

The Late and Final Bronze Age occupation was recorded at the site in Novobranská Street (Město Brno cadastral area, Brno-City District) during an archaeological excavation. In total, seven post and stake holes, a probable grain storage pit and two pits of unknown function were documented. A former soil layer (topsoil) had been largely transformed into a ‘cultural’ layer containing fragments of pottery, bone and charcoal, together with burnt clay or daub pieces.

Michal Bučo, Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)

Ul. Křídlovická, parc. č. 1551/4, 1551/5.

Starší doba bronzová, únětická kultura. Sídliště/pohřebiště(?). Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: S-JTSK: -598799.3110, -1161511.0710; -598811.9210, -1161528.4520; -598764.9880, -1161534.9590; -598761.7360, -1161527.3180

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „PLF Křídlovická“. Terénní část probíhala v předstihu před zahájením stavby v období dubna až června 2021 při bagrování stavební jámy.

Zkoumaná plocha se nachází při severní straně Křídlovické ulice, v prostoru mezi domem Křídlovická 33 a spojnicí ulice Leitnerovy a Křídlovické. Zkoumaný prostor je situován v téměř rovinnaté levobřežní nivě řeky Svatky. Širší prostor dnešní ulice Křídlovické nebyl prozatím zasažen výraznějšími archeologickými pozitivními výzkumy. Blízkost vodního toku řeky Svatky na jihu a jejího bočního ramene na severu (později upraveno na tzv. Svratecký náhon) vedla vždy k úvahám, že se jedná o záplavové území, které bylo výrazněji využíváno až v období novověku.

Geologické podloží je zde tvořeno převážně fluvialními sedimenty. Zvláště v jižní části zkoumané plochy byla výrazněji vyvinuta „způdnělá“ vrstva charakteru půdního horizontu s pravěkými nálezy. Ta byla opět převrstvena fluvialními sedimenty, jejichž část zde byla ukládána snad ještě v období pozdního středověku, popř. raného novověku. Jejich zkulturněním se zde vytvořil tzv. zahradní horizont.

Výzkumem byly zachyceny dvě aktivity, které řadíme do období starší doby bronzové (Sedláčková 2023). Reprezentují je dvě kruhové jámy situované ve východní části plochy výzkumu, při ulici Leitnerova (obr. 1, 2).

Obr. 1. Brno-Staré Brno. Umístění dokumentovaných výkopů a zjišťovacích sond v rámci zkoumané plochy. Autorka L. Sedláčková.

Fig. 1. Brno-Staré Brno. Localisation of examined features and test pits within the excavation area. Author L. Sedláčková.